

Een verrassing: broedt Havik *Accipiter gentilis* ei van Nijlgans *Alopochen aegyptiacus* uit?

Rik van Galen

Afgelopen jaar organiseerde de Werkgroep Roofvogels Weststellingwerf een cursus voor belangstellenden. De cursisten kregen theorie in de winter; in het voorjaar gingen ze in kleine groepjes (onder begeleiding) op pad. Zo kwam het dat ik de cursisten op zaterdag 8 mei 2004 meenam voor het “echte” veldwerk.

In het eerste bosje vonden we iets bijzonders. Iets wat je normaal in je eentje meemaakt, maar wat dan niemand gelooft! Aan de rand van het bos zat een nest met iets erop. We konden niet zien wat het was. Dus klom ik erbij om te kijken... Met veel geweld vloog er een nijlgans vanaf; er lagen 13 eieren in het nest. De cursisten waren blij dat we wat gevonden hadden, alleen jammer dat het geen roofvogel was.

Verderop in hetzelfde bosje zit al jaren een havik, maar het nest was nu verlaten. Helaas! Toch vonden we veel plukplekken en een enkele ruiveer. Dus misschien zat hij in een andere boom. Aangezien het bosje niet groot was, vonden we het nieuwe haviksnest vrij snel. We konden zien dat de havik erop zat; ze vloog af tijdens de klim. Hoe dichter ik bij het nest kwam (op ongeveer 12 meter), hoe meer gepiep ik hoorde. Ik vond dit wel vreemd, want ik dacht dat de havik nog op eieren zou zitten in plaats van op jongen. Maar goed, ik klom toch door. Toen ik bij het nest aankwam en over de nestrand loerde, staarde een kleine nijlgans mij vol verwondering aan! Hij rende over de havikseieren naar mij toe! Toen ik naar beneden riep dat ik een bijzondere vondst had gedaan en het jong liet zien, was iedereen stomverbaasd! Ik had het zelf ook nog nooit meegemaakt! Terwijl ik naar beneden klom, sprong het jong (zoals het een goede nijlgans betaamt) vanaf de nestrand naar beneden. We hebben het jong op de grond bekeken; hij liep de hele tijd achter mij aan en ik kon hem zo oppakken.

Samen bedachten wij de volgende oplossing voor deze bijzondere gebeurtenis. Wij denken dat de nijlgans als eerste in het haviksnest een ei heeft gelegd en toen is verjaagd door de havik. De nijlgans is toen verderop gaan broeden en heeft in dat nest 13 eieren gelegd. De havik heeft bij het ei van de nijlgans haar eigen eieren gelegd en is gaan broeden, waarbij het ei van de nijlgans als eerste uitkwam. Maar of dit waar is weten we natuurlijk niet, maar het blijft een gebeurtenis om nooit te vergeten!

Toen ik op zaterdag 5 juni weer kwam om samen met mijn vader de haviksjongen te ringen, wilde ik toch nog even kijken bij het nest van de nijlgans. Deze was natuurlijk leeg. Op het haviksnest stonden nu twee grote jongen die we hebben geringd. Van het nijlgansje heb ik niks meer vernomen.

Summary

Galen R. van 2005. A surprise: Northern Goshawk *Accipiter gentilis* presumably hatches chick of Egyptian Goose *Alopochen aegyptiacus*. De Takkeling 13: 82-83. During nest visits in the province of Friesland in 2004, a Goshawk nest was found to be occupied by an Egyptian Goose (clutch of 13 eggs). The Goshawk had built a new nest in the vicinity. When this latter nest was checked on 8 May, the brooding female left during the climb. The nest cup held a full Goshawk clutch and a recently hatched Egyptian Goose gosling. The latter jumped after the climber had started his descent. It is surmised that the Egyptian Goose had been chased away by the Northern Goshawk after having laid one egg; the Goshawk then produced its own clutch and incubated both its own and the goose's egg. The final outcome of the gosling is not known.

Adres: Hobbemastraat 28, 8471 VW Wolvega.

Neergestreken onder de nestboom (zie volgende verhaal van Helen Goote) geeft Hanneke Sevink (roofvogelwerkgroep Het Gooi en omstreken) uitleg over het hoe en waarom van het wegen, meten en ringen van dit haviksjong, Huizen, voorjaar 2004. *Explaining the hows and whys of raptor ringing by members of the Dutch Raptor Group to the public.*